

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 8. novembra 1930.

Telefon št. 2552.

STEV. 130.

Predsednik kraljevske vlade in ministri v naši sredi.

Jutri prispe v Ljubljano predsednik kraljevske vlade general Peter Živković z ministrom pravosodja dr. M. Srškićem, ministrom financ dr. Šverljugo ter našimi ožjimi rojaki, ministrom šum in rudnikov ing. D. Sernecom in ministrom brez portfelja dr. I. Šveglom.

Odličnim članom kraljevske vlade kličemo ob njihovem prihodu v Dravsko banovino iskreno: Dobrodošli!

Že sama sestava delegacije ministrov, ki prihajajo v Ljubljano, nam dokazuje, da poklanja kraljevska vlada obisku Dravske banovine največjo važnost. Vsaj se je odločil sredi obilnih nujnih in neodložljivih poslov sam neumorni in žilavi predsednik vlade general P. Živković, da se odtegne za nekoliko dni državnim poslom v prestolici, da se pomudi par dni med nami, da pride v stik z javnimi delavci, z organizacijami, gospodarskimi krogi ter da na lastne oči prouči gospodarski položaj, da vidi politično razpoloženje, da se prepriča o kulturnih, socialnih in splošnih potrebah Dravske banovine, osebno čuje želje in predloge svojih funkcionarjev, odposlancev naroda, gospodarjev ter delavstva, da bi mogel dobiti čim popolnejšo sliko o vsem, kar želi kraljevska vlada v okviru svojih reform izvesti ter pri svojih zakonodajnih in upravnih ukrepih upoštevati.

Obiski članov kraljevske vlade med narodom se vršijo že več mesecev neprestano v vseh delih države. Vsi ti obiski so želja in se vršijo po nalogu Njegovega Veličanstva Kralja Aleksandra in v smislu izvedbe historičnega manifesta z dne 6. januarja l. l., v katerem je naznanil vladar Svojemu narodu, da je prišel čas, ko med narodom in kraljem ne more in ne sme biti več posredovalcev in da moramo skupno iskati novih metod dela ter pripravljati nova pota. V tem manifestu je izdal naš vladar poziv vsem pravim rodoljubom, da mu pomagajo pri vseh Njegovih bodočih naporih, ki imajo edini smoter, da se v najkrajšem času doseže ostvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj ustrezala splošnim državnim potrebam in državnim koristim.

Kmalu boste potekli dve leti od tega smelega, odločnega zgodovinskega akta našega ljubljenskega kralja. Samo dva meseca nas še ločita od druge obletnice osvoboditve iz kritičnih prilik parlamentarizma, katerega delovanje je oviralo okrepitev notranjega življenja in napredka v državi ter vreden in razvoj zunanjih odnosov naše države.

Ogromno delo je izvršeno v tej kratki dobi. Pretežni in najvažnejši del izjednačenja zakonodaje je izveden. Uveljavljeni so važni gospodarski zakoni in dane jasne in določene smernice našemu bodočemu razvoju. Le kdor se je sam javno udejstvoval in imel priliko poznati težave reševanja kompliciranih in delikatnih političnih, kulturnih, socialnih in gospodarskih problemov, more pravilno oceniti napore, ki so bili potrebni, da se je likvidiralo težko stanje razpaljenih plemenskih strasti in strankarskih bojev, v katero nas je

spravil parlamentarni režim. V naši javni upravi je zavel nov moderen duh, ki stremi za tem, da se v najkrajšem času odstranijo vsi nedostatki in izboljša javna uprava. Tudi oni, ki so prvotno pasivno stali ob strani, so pričeli uvidevati, da je prišel čas, ko je treba, da vsak državljan stori svojo dolžnost in s svojimi skromnimi močmi pripomore, da se popravi zamujen čas in da se pojača nova orijentacija in uredi naša mlada država tako, kakor želi naš vladar in vsi iskreni patrioti.

Obiski ministrov med narodom so izraz pravega demokratizma, so dokaz, da kraljevska vlada noče diktirati ukrepov iz za zelene mize, marveč da hoče slišati najprej želje vsega prebivalstva, vseh slojev in stanov in po teh željah usmeriti svoje plodonosno delo v splošno korist. Ti obiski tudi niso svečani paradni poseti, marveč so živ in neposreden kontakt naroda z vlado, kjer ima vsak stan priliko, da tolmači svoje tegobe, da pove svoje težnje in da stavi svoje predloge. Že davno je kraljevska vlada sama v želji, da omogoči zanimanje in sodelovanje široke javnosti za ureditev javnih vprašanj, izrecno odobrila svobodo kritike in ministri so na svojih potovanjih imeli priliko, da čujejo tudi kritične besede in kritične poglede na javno delo. Stik z narodom je za nas tem važnejši v sedanjih doli, v dobi velikega mrtvila, ki je nastalo vsled poljedelske krize in ki se zrcali v vseh panogah kupčijskega poslova-

nja, industrijskega in obrtniškega dela.

Prilike so težke in povsod se čujejo kliči na pomoč. Tolaži nas sicer zavest, da so prilike v drugih državah enako težke in morda še težje, toda to nam ne more zadostovati. Vse organizacije, posebno pa gospodarske, si prizadevajo, da podprejo in pomagajo kraljevski vladi v njenem prizadevanju, da se položaj čimprej in v čimvečjem obsegu omili in da se doprinesejo tudi žrtve, samo da se povrne čimprej zopet živahnejši polet, podjetnost in zanimanje v gospodarske kroge.

Od raznih strani se pojavlja zahteva po javnih delih. Upoštevati je pa treba, da javna dela stanje velike vsote, ki jih domače gospodarstvo v sedanjem položaju ne zmora v večjem obsegu. Zato je treba najti drugih sredstev in virov, da se morejo organizirati in izvršiti ta dela. Ali razen javnih del imamo še mnogo važnih vprašanj, ki se dajo tudi z razpoložljivimi sredstvi izpeljati. Včasih je potrebna samo majhna administrativna reforma, da se ustrezno širokim slojem prebivalstva brez posebnih žrtv. In baš na to polje dela želijo gospodarske organizacije obrniti pažnjo kraljevske vlade in v tem pogledu ji bodo stavile konkretne predloge. Prepričani smo, da bodo taki nasveti naši polno razumevanje, mnogo dobre volje in razpoloženja ter da bo obisk članov kraljevske vlade v naši sredini pokazal že v najbližjem času svoje blagodejne posledice. V tej nadi in v tem pričakovanju pozdravljamo odlične goste v naši beli Ljubljani in jim želimo, da bi odnesli iz naših krajev najboljše utise.

KOŽNI SEJEM.

Tradicionalni sejem oziroma dražba kož divjadi se vrši zopet prvi ponedeljek po sv. Neži, t. j. dne 26. januarja 1931. v Ljubljani v prostorih velesejma. To organizirano prodajo lovskega pridelka izvede »Divja koža«, ki je vnovčevanje kož uredila po vzoru modernih svetovnih trgov in dosegla velik ugled pri svetovnih trgovcih. Edino potom »Divje kože« je mogoče našim lovcem vnovčiti blago za cene, ki mu gredo. Lovci, zbirajte kože divjadi, da jih čimveč prinesete oziroma pošljete na naš skupni sejem. Opozorjamo vas pa tudi, da kožuvin dobro pripravite. Vsako leto imate priliko videti, kako ceno doseže lepo, posušena kožuovina, če je tudi drugače v kakovosti morda nekoliko slabša, do čim mnogo sicer najboljših, toda slabo prirojenih kož divjadi nihče noče kupiti. Kože pošiljajte na naslov »Divja koža«, Ljubljana, velesejem, v večjih množinah po železnici, v manjših pa po pošti. Če vam navodila in pogoji sodelovanja niso morda še znani, obrnite se z dopisnico na isti naslov, ki vam jih bo takoj poslal.

* * *

NOVI AEROPLANI DOMAČE PRODUKCIJE.

V tvornici avijonov g. Ž. Rogožarskega v Beogradu je bil zgrajen nov aeroplan, dvosedezni, z motorjem Walter 220 SK in z brzino 200 km na uro. Skonstruiral ga je g. Vilijem Šuster, ki se zelo intenzivno bavi s konstrukcijo domačih avijonov. Po mnenju preizkusnega pilota tvornice Rogožarskega g. Jakliča je novi aeroplan zelo solidno delo, ki se zlasti odlikuje po svojih aerodinamičnih sposobnostih. Omenjena tvornica bo v kratkem zgradila še dva nova aeroplana.

OLAJŠAVE DAVŠČIN MALOPRODAJALCEV.

Oddelek za posredne davke ministrstva financ je izdal vsem direktorjem in finančnim oblastvom tale odlok:

Z več strani prihajajo pritožbe, da posamezne davčne uprave pri predložitvi pridobitka monopolskih predmetov vzamejo celotni bruto-dobiček kot davku podvrženi dobiček. Znano je, da so prodajalne monopolskih predmetov več ali manj oddaljene od monopolskih skladišč in zato pride do večjih ali manjših izdatkov, kakor prevoz, poškodbe pri zavijanju, pretovarjanju, vremenska neprilike itd. Razen tega spadajo med izdatke najemnina lokala, razsvetljava, kurjava, obresti za posojila, škoda, nastala pri drobni prodaji itd.

V kolikor finančni organi pri obdavčenju niso upoštevali teh momentov, nego so obdavčili celotni dobiček, je nezadovoljstvo upravičeno.

Da se to stanje uredi, se zapoveduje vsem davčnim upravam, da maloprodajalcem, če pri prijavi ali v razpravi dokažejo kateri izmed gornjih izdatkov, iste upoštevajo in izločijo od obdavčenja. Če se odmeri davek po svobodni oceni, se morejo ti momenti takisto ugotoviti po svobodni oceni.

NARASČANJE BREZPOSELNOSTI V ANGLIJI.

Koncem oktobra t. l. je znašalo število brezposelnih 2.238.501, kar pomeni, da je število brezposelnih naraslo v enem tednu za 38.213 in za 1.003.113 v primeru s preteklim letom.

Kako se je v Sloveniji delniškim družbam v preteklem desetletju godilo?

(Konec.)

Izmed vseh 73 družb jih pripada industriji in trgovini 59, bančni in zavarovalni stroki 12, dve pa rudarski. Med industrijskimi družbami je onih devet največjih podjetij, ki so obratovala že pred vojno in ki še danes poleg par samoinetniških podjetij reprezentirajo našo pridobitnost na zunaj. Ta podjetja so: Papirnice Vevče, Goričane in Medvode, Tovarna usnja Fr. Woschnagg, Westen A., Tvornice za dušik v Rušah, Deln. dr. pivovarne Union, Strojne tovarne in livarne, Pollak Carl in KID. Kot deseto se jim je po vojni pridružila Jugočeška tvornica bombažnih tkanin v Kranju. Njih glavnični ter rezervni kapital znaša po bilancah 1928 vsoto 191 milij. Din, skupna bilančna vsota pa 675 milij. Din.

Statistik navaja, koliko družb izkazuje iz 1919 dobiček in kolikokrat so prišle v bilanci z izgubo na dan. Seveda statistika hodi le bolj okoli stvari, vanje pa ne more zmiraj lahko prodreti: ona mora vzeti bilančne številke pač kakršne so. Preteklo desetletje pa je bilo že takšno, da so mnogi dobički bolj fantastični plod bilančno-tehnične umetnosti, medtem ko se za nekaterimi izgubami skrivajo lahko zmerni dobički. Na bilancah slika razne Seile in Karibde in ni zmiraj lahko ubrati tisto pot, o kateri pravijo, da je srednja in zlata. Tako je n. pr. treba v dobi, v kateri je od ugodnega vnajanja vtisa in kredita odvisno, tudi za kuliso skrbeti, saj celo najstrožja finančna oblast zatise eno oko, če opravičujejo potratno življenje s čuvanjem kredita; na drugi strani pa ni prav nič čudnega, ako je ravno finančna oblast

morebiti s svojo iznajdljivostjo, s katero je ustvarjala zmiraj nove pribitke, nekaj dobičkov ali njih dele poglala v skrivališča drugih bilančnih števil. V škodo finančna oblast itak ni prišla, ker se je odškodovala na fiktivnih dobičkih.

Statistika 59 industrijskih ter trgovskih družb gradi na 502 bilancah; iz teh jih je 320 aktivnih, 182 pa pasivnih. Vsota dobičkov, izkazanih v tem desetletju, znaša 104 milijone Din, vsota izgub pa 124 milij. Din, tako da pokaže mehanična računarska operacija 20 milij. Din deficita. Že iz gorenjega sledi, da tega ni vzeti tako tragično; sliko kazni namreč nekaj družb, ki so v letih 1923—1927 gromadile izgubo na izgubo, dokler se jim glavnice v konkurzi ali likvidacijah niso čisto stopile. Presežki dobičkov (+) oz. izgub (—) industrijskih in trgovskih družb znašajo:

l. 1919.	...	+ 1.9	milij. Din
l. 1920.	...	+ 4.0	» »
l. 1921.	...	+ 5.8	» »
l. 1922.	...	+ 6.8	» »
l. 1923.	...	— 6.0	» »
l. 1924.	...	— 26.1	» »
l. 1925.	...	— 32.5	» »
l. 1926.	...	+ 3.7	» »
l. 1927.	...	+ 6.4	» »
l. 1928.	...	+ 16.9	» »

Bančne delniške družbe so kajpak v tem oziru dosti bolj odrezale in kljub žrtvam, ki v tej stroki niso izostale, drugače niso niti mogle. One prikazujejo same presežke, celokupna vsota katerih (t. j. po odšteti izgubi) znaša 112 milij. dinarjev, t. j. skoraj ravno toliko, da se pokrije »učnina«, o kateri smo se malo prej zmenili. Še bolj so lahko zadovoljne

rudarske družbe, kajti pri njih ni bilo skozi vse desetletje pasivnih bilanc; njih dobički — mehanično seštet — znašajo 250 milij. Din. Od te vsote pa so davkarje pobrale skoraj 180 milij. Din, t. j. le nekaj manj, kolikor znaša polovica vseh davkov (neposrednih), ki so jih v tem desetletju plačale vse del. družbe Slovenije (392 milij. Din). Ta številka (392 milij. Din) tvori skorajda tri četrtine celokupne glavnice, ki so jo imele vse družbe koncem l. 1928., t. j. 523 milijonov dinarjev.

Rentabiliteta, nominalna in tečajna, naših družb je stvar za sebe. Ni namreč lahko najti objektivno merilo, po katerem bi jo bilo mogoče pravilno presojati: razmere preteklih let so izredne, družbe pa v stanju začetnega razvoja ali temeljite preorganizacije. V sumarni obliki pove statistična tabela, da se po 628 bilancah, na katerih temelji, glavnica nominalno 92krat obrestuje z več kakor 10 odstotki, toda 310krat sploh ne; v 62 primerih beleži 1 — 5% nominalno rentabiliteto, v 164 primerih pa 6—10 odstotno. Pregledamo-li samo rezultate poslednjih treh let, t. j. 1926, 1927 in 1928, vidimo, da bilančna nerentabilnost nekaterim strokam trdovratno nagaja: v povprečju se namreč v teh treh letih ni obrestovalo:

v stavbeni stroki . . .	92%	skupne glavnice
v grafični stroki . . .	88%	»
v trgovinski stroki . . .	79%	»
v tekstilni stroki . . .	37%	»
v kovinski stroki . . .	34%	»
v kemični stroki . . .	31%	»
v hranični stroki . . .	27%	»
v bančni stroki . . .	7%	»
v drugih strokah . . .	33%	»

Iti na ta dognanja s predvojnimi valji, bi bilo kaj zgrešeno početje. Nobena statistika namreč ne more povedati, kolikokrat je bilančno izkazana nerentabilnost hotena, kolikokrat je le podlaga za stabilizacijo in trajnost poznejše rentabilnosti; prav posebej velja to za naše razmere, kajti delničarji niso nikakršna anonimna masa, na katere je v bilanci treba jemati ozira, temveč mala peščica obče znanih ljudi ali bančni zavod; ta pa lahko dobi v obliki višjih obresti, kar mu na dividendah uide. Povprečno nizka rentabiliteta naših delniških družb poslednjega desetletja naj nikogar ne moti, zgraditev nacionalne industrije je povsod zahtevala dalje časa nego 10 let.

Ako zgrnemo vse, kar nam more statistika povedati, v končno sodbo, lahko rečemo, da je pretežna večina delniških družb, ki se nahajajo na slovenskem ozemlju, kolikor ga je v naši državi, burno razgibanost preteklega desetletja uspešno prestala. To ugotovitev je treba visoko pribiti. Kajti naša industrija mora čuvati svoj obstoj ob izredno težavnih razmerah. Ona se nahaja tik meje, zanjo imajo postavke carinske tarife velikim delom samo literarno veljavo, ona je prva, ki čuti spremembe, katere izvede tujozemska konkurenca v svojih proizvodnih procesih in zboljšanje komercialne organizacije. Carinske zaščite pa slovenska podjetja že zategadelj ne morejo po potrebi izrabiti, ker prevaža inozemska konkurenca svojo robo po ceneji vodni poti v južne pokrajine naše države, medtem ko nosijo izdelke slovenske obrtnosti v konkurenci na lastnih odjevaliških vso pezo železniške tarife in inozemskega dumpinga. Slovensko odjevališče samo za sebe je pretesno, sprejemljivost onih, ki se nahajajo na jugu države, pa zavisi kaj močno od kakovosti in kolikovosti žetve, t. j. na vsežadnje od nekontroliranih atmosferskih sil. Vrh vsega so se v preteklem desetletju valute, cene sirovin, davčne, železniške in druge tarife hitro in pogosto spreminjale. Ob takih okoliščinah se je pa tudi na najekstremnejšo predhodno kalkulacijo težko zanesti in je zmiraj računati, da bo kakšna nepričakovana uredba ali odredba postavila vse račune na glavo. Nemcem, Francozom, Belgijcem, Italijanom itd. začetkom in v sredi preteklega stoletja ni bilo tako težko graditi lastno nacionalno industrijo: oni so imeli le enega samega konkurenta, Angleže, in blagu le-teh so s carinami kaj lahko zabarikadirali pot v deželo. Tudi agrarnih skrbí tedaj še niso poznali. Naša država pa je prišla šele najzadnja, ko so na svetovnem trgu že drugi zavzeli najlepša stanišča in stojišča. Na njeno mlado obrtnost pritiska hkrati konkurenca iz mnogih dežel, obenem pa postaja hujša in hujša še skrb, kam bi se spravili pre-

Oznamenovanje sodov z neuradnimi označbami.

V členu 4. (točka 6., drugi odstavek) «Pravil o obliki, sestavi in načinu oznamenovanja sodov o mejah njih točnosti», ki jih je gospod Minister za trgovino in industrijo izdal 1828, je določeno, da se sodi z neuradnimi označbami ne smejo označevati na onem dnu, na katerem sta uradni označbi o prostornini in teži.

To določilo, ki ni v skladu z dosedanjim prakso in niti z določili, ki so na teritoriju Dravske banovine veljala do razglasitve uvodoma citiranih «Pravil», silno otežuje manipulacijo s sodi iz sledečih razlogov:

Podjetnik, ki blago prodaja v sodih, mora sode kupcu posojevati in je tako iz razlogov varovanja lastninske pravice kakor iz evidenčno-tehničnih razlogov primoran, da jih označuje s svojim imenom (z začetnima črkama svojega imena) in z evidenčnimi številkami. Doslej je smel in mogel te označbe postavljati na ono dno, na katerem sta bili uradni označbi o prostornini in teži in niti merosodnih oblasti niti kontrolnih organov te neuradne označbe nista motili, nasprotno pa sta tako njim, kakor tudi prevoznikom in carinskim organom (na železnici, na parobrodu, pri špediterju itd.) dobro služili pri identificiranju sodov s vstreznimi dokumenti.

Oznamenovanje sodov z omenjenimi neuradnimi označbami ni torej le neobhodna potreba lastnikov sodov, ampak ravnotako in morda v še večji meri neobhodna potreba vseh uradnih in drugih organov, ki imajo posla s sodi na transportu.

Treba je samo pomisliti na številnost in značaj manipulacij na transportu. Saj leže oz. stoje sodi vsled prostorninskih prilik, pa tudi iz prostorninsko-ekonomskih razlogov na kolodvorih, v javnih skladiščih, v vagonih, na parobrodih itd. dostikrat v velikih množinah natrpani v skladnicah, ki tesno mejujejo druga na drugo. V takih prilikah je manipuliranje docela onemogočeno, ker na kako silno zamudno in težavno prekladanje ni misliti, ne glede na stroške, ki bi bili s temi zvezani.

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je v okvirju svoje «Sekcije kisarnarjev» s posebno vlogo opozorilo g. ministra trgovine in industrije na gornje okoliščine. Ker bi brez škode za državo mogle biti uradne in neuradne označbe na sodih na enem samem dnu, je upati, da se vstrezno določilo citiranih pravil čimprej primerno izpremeni.

Kvalitetna znamka

Zahtevajte povsod!

obilni deželni pridelki. Brez koncesij je danes posebej težko dobiti kupce, le da mora te koncesije mnogokrat plačati iz svojega industrija; kajti skoraj vsaka koncesija odpre s ključem pogodnostne klavzule deset in več vrat, iz katerih sili konkurenčno blago na nacionalna odjevališča. Kako iz te zagate ven, t. j. kako najti za agrarni izvoz stalnega in sigurnega kupca, pri tem pa vendar nacionalni industriji zagotoviti boljšo bodočnost, to je ravno problem, ki ga skušajo zdaj rešiti na konferencah jugovzhod. agrarnih držav.

TARIFNI POPUSTI ZA IZVOZ ŽITA V ALBANIJO.

Ti popusti na naših železnica se tičejo ječmena, pšenice, rži in koruze, ki gre v Albanijo preko obmejnih postaj Ohrid in Struga. Tarifni popust vsebuje voznino od 390 jugoslov. postaj do postaje Djeneral Henri (pri Skoplju), odkoder gredo pošiljke po ozkotirni železnici naprej v Ohrid ozir. Strugo. Do postaje Djeneral Henri se uporabljajo popusti za vagonске naložbe pri minimalni teži 10.000 kg; popust odgovarja 25 odstotkom normalne vozne tarife. Od Djeneral Henri do Ohrida in Struge stane voznina za 100 kg 1995 par. Minimalna teža na tej progi pa znaša 5000 kilogramov in ne 10.000 kg, ker sprejmejo vagoni tukaj manj tovora. Pošiljkatve se morajo oddajati kot vozno blago. Tarifni popusti se dovoljujejo potom povratnega poplačila; zahtevati sme poplačilo tisti, ki je voznino plačal. Povratno poplačilo se izvrši na podlagi predloženih voznih listov in carinskih listin, iz katerih je razvidno, da je bilo žito v resnici v Albanijo izvoženo. Prošnje za povratno poplačilo je nasloviti najmanj šest mesecev po izvozu na prejemno kontrolo generalne direkcije Jugoslov. državnih železnic v Beogradu.

Kolinska TVORNICI CIKORIJE

Priporočamo svoje izvrstne izdelke

Ponudbe in povpraševanja

Ivan M. Madun, Skoplje, Mokranjčeva 9, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tvrdk za Južno Srbijo. Imenovani je že zastopnik za mineralno vodo Slatina Radenci.

Zastopstvo naših tvrdk v Alžiru se prevzame. Tvrdka Ch. Delorme, representation-Consignment 20, Boulevard Malakoff, 20, Oran, bi prevzela zastopstvo za Alžir, ali za okraj Oran. Ponudbe je poslati tvrdki neposredno. Pisati je francosko.

Tvrdka Karl Kraus, Wien II., Praterstrasse No 9, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki pridejo v poštev za izvoz ječje. Gre za nekoliko vagonskih pošiljk.

J. Montesinos Roig Agente Comercial Colgiado, Valencia Avenida de Navarro Revester, 22, želi stopiti v stik s tukajšnjimi solidnimi tvrdkami, ki pridejo v poštev za izvoz lesa v Španijo. Želi prevzeti zastopstvo kake solidne lesne tvrdke za Španijo. Dopisuje se v francoščini.

Ljubljanska borza

Tečaj 7. novembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	22.705	22.765
Berlin 1 M.	—	13.46
Bruselj 1 belga	—	7.874
Budimpešta 1 pengö	—	9.885
Curich 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling	—	7.9563
London 1 funt	—	274.33
Newyork 1 dolar	56.265	56.465
Pariz 100 fr.	220.81	222.81
Praga 100 kron	167.06	167.86
Trst 100 lir	294.57	296.57

Po svetu

Devizni promet na ljubljanski borzi je bil v mesecu oktobru s 105 milijoni Din rekordno.

Za Zgradbo drugega tira Zagreb — Novska in Beograd — Niš bo potrební material nabavljen iz Nemčije na reparacijski račun, deloma pa tudi iz Češkoslovaške.

Narodna banka bo ustanovila podružnice v vseh onih glavnih mestih banovine, ki jih doslej še nimajo.

Rastóe izvoz tekstilij iz Jugoslavije v Grčijo, Albanijo in druge bližnje države se more opazovati v zadnjih mesecih.

Ponovne ofertne razprave glede daljnovoda Jugoslavije do posameznih deželnih mej se bodo vršile v kratkem.

Most čez Donavo pri Brzi Palanki bo po romunski cennitvi stal 400 milij. Din in ne 300, kot je bilo prvotno rečeno.

Opija oz. opijevega maka smo eksportirali v zanjih treh mesecih samo 2157 kg, neprodanega ga imamo pa še 140 tisoč kilogramov. Vzrok je neugodni mednarodni položaj.

Asfaltna cesta Beograd — Subotica, vodeča preko Novega Sada, mora biti po pogodbi dograjena do jeseni 1931.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, naj vpošljejo zahtevane vzorce nemškimi importnim tvrdkam čimprej. Do srede t. m. morajo biti vzorci v Nemčiji.

V Nemčiji bodo ustanovili sindikat krompirjevega skroba, ki mu bodo pripadale vse zadevne nemške tovarne. Ustanovitev se bo izvršila v sredi novembra. Gre za ureditev cen in poznejše tudi za ureditev prodaje.

Češkoslov. monopol za uvoz žita je postavljen zaenkrat v ozadje. Hočejo najprej dognati vpliv drugih odredb na oblikovanje cen.

Ameriška družba za eksport jekla, ustanovljena pred nekaj leti kot eksportna organizacija ameriške jeklene industrije, bo sedaj razpuščena, ker je več tovarn ustanovilo lastne eksportne organizacije, zlasti v Aziji.

Padec v ameriški avtomobilni produkciji. Avtomobilna produkcija Zedinjenih držav in Kanade v letu 1930 je cenjena v strokovnih krogih na 3.500.000 do 3.600.000 voz napram produkciji 5 milijonov 400.000 voz v letu 1929 in 4 mil. 400.000 voz v letu 1928. Po tej cennitvi bo letošnja produkcija za ca. 35 odstotkov manjša kot je bil arekordna produkcija preteklega leta.

Turčija je sporočila zastopnikom njenih upnikov, da ji je spričo sedanjega gospodarskega položaja zaenkrat nemogoče, da bi plačevala pogodbeno določene anuitete.

Popolno ukinjenje reparacij je označil v senzacionalnem govoru v Chicagu dr. Schacht kot edino sredstvo, da bi se mogel svet povrniti h gospodarskemu ozdravljenju.

Na ameriškem trgu bombaža se je tendenca obrnila in kaže navzgor; vzrok je pomnoženo povpraševanje v najvažnejših tekstilnih središčih. Strokovni krogi mislijo, da je globinska točka depresije prekorajena.

Proti ruskemu dumpingu je pričela nastopati tudi Rumunija, kjer je ruski dumping v zadnjem času zelo napredoval in povzročil pritožbe rumunske industrije.

V odgovor na belgijsko prepoved za uvoz ruskega žita je pričela sovjetska vlada bojkotirati antwerpsko pristanišče in je dirigirala sedaj 22 v Antwerp namenjenih ladij v holandsko pristanišče Rotterdam.

Z rižem obdelani svet znaša po poročilu Mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu 29.988.000 hektarov, to je nekaj več kot lani (29.956.000 ha) in kot v povprečnosti zadnjih petih let (29.781.000 ha).

Budimpeški borzi je predlagano, naj v bodoče izdaja tečajne liste efektne borze razen v madjarščini, tudi še v nemščini, francoščini, angleščini in italijanščini, tečajne liste blagovne borze pa v madjarščini in nemščini.

Lim hočejo prodajati Rusi v Češkoslovaški loko Praga po Kč 4-85, kar je globoko pod svetovnotržno ceno Kč 7-80, k čemur pride še voznina do Češkoslovaške in pa visoka uvozna carina Kč 175 za stot.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Ležnik,
Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Pogoji za prodajo našega vina na Poljskem.

Po obstoječih poljskih zakonih je izvrševanje trgovine in industrije na Poljskem svobodno, kar velja tudi za tužce, seveda pod pogojem reciprocitete ali pa če ne določajo drugače mednarodne pogodbe. Za naše državljane prihaja pri tem v poštev trgovinska pogodba s Poljsko z dne 23. okt. 1922. l., v kateri je določeno, da morajo vsa naša trgovska industrijska in dr. podjetja, ki hočejo razširiti svoje delovanje tudi na ozemlje Poljske države, zaprositi za tozadevno dovoljenje poljske oblasti. Tako oblastvo je za vse delniške in komanditne družbe Ministrstvo trgovine in industrije. Prošnji je treba predložiti:

a) potrdilo pristojnega poljskega konzulata, da sme poljska družba pri nas osnovati svojo podružnico; b) legalizirani prevod statuta družbe s potrdilom, da je družba osnovana po predpisih jugoslovanskih zakonov in da faktilno obstoja; c) legalizirani prevod sklepa družabnikov o osnovanju filijale na Poljskem; navesti je tudi višino kapitala; d) izjavo družbe, da se podvrže v vseh zadevah poljskim zakonom.

Za vse družbe z omejeno zavezo in navadne trgovinske družbe pa je dovolj registracija pri poljskih sodiščih, za katero se mora predložiti v legaliziranih prevodih: a) izveček iz registra, kjer ima centrala svoj sedež; b) pogodbo, na podlagi katere družba obstoja; c) podpise oseb, ki družbo zastopajo.

Krajevna podsodnost za vse inozemske družbe je na Poljskem.

Trošarina na vino znaša: za vino do 16 odstotkov 1 zloty, za vino preko 16 odstotkov alkohola 2 zlota. Plača se istočasno s carino. 1 kg brutto vina se računa za 0,8 litra.

Za peneča in kipeča vina v steklenicah znaša trošarina 4-50 zlotov, za pol steklenice 2-25 zlota. Vsebina polsteklenice znaša 425 cm³, cele steklenice 850 cm³.

Ministrstvo financ sme dovoliti pod gotovimi garancijami — minimalna zaloge vina mora vedno znašati 5000 l in položiti je kavecijo v višini 50 odstotkov predpisane trošarine — prosta skladišča, v tem slučaju se plačuje trošarino šele tedaj, ko se spravi v redni trgovski promet. Tozadevne prošnje je nasloviti na oblastvo prve instance.

Razen tega pa morajo plačati trgovci še specialno patentno takso, ki znaša od 25—100 zlotov in to z ozirom na večji ali manjši kraj.

Poljska bi bila zelo dober trg za naša vina, zlasti pa za desertna vina, katera so se sicer že sedaj uvažala v Poljsko, a samo potom posredovanjem dunajskih ali budimpeštanskih tvrdk.

Za l. 1928. je znašal skupni uvoz vina v Poljsko 44.819 hl v skupni vrednosti 8.749.000 zlotov, a za leto 1929. 45.030 hl v skupni vrednosti 8.329.000 zlotov. Največja količina odpade na Francijo in Avstrijo (ta je le posrednik!), a v naši državi pa statistika sploh ne vodi računa, kljub temu, da je znašal naš kontingent vsake 3 mesece 5000 hl in je sedaj celo povišan. Žalibog pa ni bil ta kontingent dosedaj nikoli izrabljen, čemur so največ krive zlorabe pri izdajanju uvoznih dovoljenj, kateri si mora preskrbeti poljski trgovec sam. Proti temu so se podvzeli primerni koraki in upati je, da bo ta nedostatek v bodoče odpravljen.

Ljubljanska borza za blago in vrednote. Radi selitve v nove prostore v Trgovskem domu bodo v dneh 7. in 8. t. m. telefonske zveze z ljubljansko borzo za blago in vrednote prekinjene, kar naj blagovolijo p. n. člani ter ostali zainteresirani uvaževati. Obenem obveščamo vse zainteresirane stranke, da se vrše prihodnje razprave borznega razsodišča (dne 11. t. m.) že v borzni dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici št. 27, drugo nadstropje.

Najvažnejše gospodarske težnje Prekmurja.

Pred nekaj dnevi se je vršila v Murski Soboti železniška konferenca, ki so jo sklicali Velika občina Murska Sobota, gremij trgovcev za murskosoboški srez in Skupna obrtna zadruga v Murski Soboti.

Udeležili so se konference zastopniki mnogih občin ob progi Murska Sobota-Ljutomer, Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo po tajniku g. I. Kaiserju in gremij v Ljutomeru, v zastopstvu Direkcije drž. železnice pa postajenačelnik g. C. Vrančič.

Konferenco je radi odsotnosti župana g. Benkota vodil gremijalni načelnik g. Franc Čeh.

Pri prvi točki dnevnega reda se je razpravljalo o spremembah odnosno spopolnitvi **voznega reda**. Direkcija drž. železnice ob sestavi voznega reda ni uvaževala želji in zahtev zainteresiranih gospodarskih krogov Prekmurja, tako da so nastale zlasti v osebnem prometu velike težkoče in ovire.

Konferenca je zato sklenila, da gospodarski krogi Prekmurja odločno zahtevajo spremembo oziroma spopolnitev voznega reda.

Po tozadevnih sklepih naj bi prihajali osebni vlaki iz smeri Ormož v Mursko Soboto ob 8. jutraj, okoli 13. ure popoldne ter okrog 21. ure zvečer.

Iz smeri Hodoš proti Murski Soboti naj bi prihajal prvi vlak, kakor doslej, drugi pa šele zvečer okrog 18. ure, ali pa nekoliko pozneje, da bi imel zvezo z zadnjim vlakom, ki odhaja zvečer iz Murske Sobotice. Iz Murske Sobotice naj bi odhajali vlaki v smeri proti Ormožu: Prvi vlak naj bi imel v Ormožu zvezo z vlakom, ki odhaja iz Ormoža ob 4.50 in bi moral odhajati iz Murske Sobotice torej po 3. uri jutraj, mešani vlak, ki naj bi imel v Ljutomeru tako urejeno zvezo, da bi imel v Radkersburgu priključek k vlakom, ki odhaja iz Radkersburga proti Spilju ob 14.35. Ta vlak je velike važnosti za izvoz zlasti svežega mesa in žive živine na Dunaj, v Prago in Graz.

Drugi osebni vlak naj bi ostal kakor doslej; tretji pa naj bi odhajal iz Murske Sobotice okrog 20. ure.

V smeri proti Hodošu naj bi odhajal iz Murske Sobotice prvi vlak okrog pol 5., drugi pa ob 14. uri.

Uvedba osebnega prometa po teh in drugih predlogih ter spopolnitev voznega reda z motornimi vlaki bi omogočila prebivalstvu Prekmurja, da bi moglo s čim manjšo zamudo časa opraviti posle pri raznih uradih v Murski Soboti, Mariboru ter Ljubljani.

Sklep konference je bil nadalje zahtevati, da se na progi Ormož-Hodoš uvede dva motorna vlaka, s čemur bi se prometne razmere znatno zboljšale. V tem primeru naj se vozni red spopolni tako, da bodo vlaki na tej progi imeli ugodne zveze z glavnimi progami.

Osebni promet na progi preko Prekmurja je dejansko pomanjkljivo urejen in se radi tega za ne baš dolga potovanja rabi po dva do tri dni; zato je iz gospodarskega in tujskega — prometnega — ozira nadvse potrebno, da se tej težnji gospodarskih krogov v čim širšem obsegu ugoditi.

Za vse Prekmurje — murskosoboški, dolnjelendavski, ljutomerski in ormoški srez — pa je izredne važnosti otvoritev železniškega prometa z Ogrsko preko Hodoša, Havidhaza, Kotormany. To progo so zgradili že l. 1907. prekmurski gospodarski krogi in je bila že tedaj velikega gospodarskega pomena. Še veliko večjo važnost pa je dobila ta proga po osvojenju.

Dne 24. marca 1924. je bila razglašena otvoritev železniškega prometa med našo državo in Ogrsko. Kljub temu pa takrat ni bila otvorjena proga Murska Sobota - Hodoš, Davidhaza, Kotormany. Zato so na večih konferencah gospodarski krogi Prekmurja poudarjali velik gospodarski pomen te proge. Svoječasno je minister prometa g. dr. Korošec odre-

dil, da se mora vršiti pri direkciji držav. železnice v Ljubljani anketa glede otvoritve železniškega prometa z Ogrsko. Ta anketa se je vršila 14. aprila 1929. v Murski Soboti in nato 18. aprila pri direkciji državnih železnice.

Na seji tarifnega odbora v Beogradu dne 7. in 8. septembra 1929. je generalni direktor g. Gjurčič izjavil, da ima na razpolago zadosten kredit za vsa dela, ki so potrebna za otvoritev železniškega prometa preko Hodoša, a je ta kredit glavna kontrola pozneje črtala.

Meseca maja t. l. se je o otvoritvi prometa ponovno razpravljalo na seji posvetovalnega odbora direkcije državnih železnice v Ljubljani, kjer se je sklenilo, da se skliče v tej stvari še posebna anketa.

Da je otvoritev prometa preko Hodoša res velika gospodarska potreba Prekmurja, dokazuje sledeče:

Železniška proga Ormož - Hodoš teče od Ormoža do Ljutomera po najbolj vinorodnih krajih naše države; od Ljutomera preko Murske Sobotice do Hodoša pa po na agrarnih produktih najbogatejšem delu Slovenije, po t. zv. »Slovenskem Banatu«. Ljutomerski in ormoški srez izvažata normalno letno nad 180.000 hektolitrov vina, nad 600 vagonov sadja in velike množine drugih poljskih izdelkov. Petanjska Slatina je imela pred vojno svoj trg na Ogrskem, kamor se je izvažalo letno okrog 5 milijonov steklenic mineralne vode. Istotako ter skoraj ravno toliko je izvozila mineralne vode na Ogrsko Radenska Slatina.

Prekmurje ima nadalje za izvoz letno okrog 6000 goved, 50.000 svinj, 25.000 telet, veliko število konj, izvažajo mesne izdelke, sadje itd. Na severnem delu Prekmurja se nahajajo veliki gozdovi, katerih les se izvažajo v veliki meri na Ogrsko.

Prekmurje izvažajo mnogo svojih izdelkov v inozemstvo, kar dokazuje dejstvo, da se zlasti v sezonskem času izvažajo velike množine blaga na postaje Radkersburg, Fehring in Jennersdorf v Avstriji. Glasom podatkov carinarnice v Gederovcih se je zvozilo na avstrijske nakladalne postaje n. pr. v letu 1927./28. skupno nad 7.654.300 raznega blaga. Vse to blago se je zvozilo na te postaje, kar je seveda v veliko škodo naši železniški upravi. Tak prevoz pa mnogo škoduje blagu, ker se pri prevozu na vozovih pokvari in izgubi na vrednosti.

Če bi bila otvorjena proga preko Hodoša na Ogrsko, bi se blago nakladalo na domačih postajah, bila bi pa s tem otvorjena tudi direktna vez z inozemstvom.

Za izvoz prekmurskih produktov je sedanja železniška zveza skrajno neugodna, ker se mora blago prevažati po velikih ovinkih, kar povzroča gospodarskim krogom Prekmurja veliko zamudo časa; še večje važnosti pa je pri današnji težki gospodarski situaciji dejstvo, da se prevažajo blago po mnogo daljši poti, kot bi pa bilo potrebno, če bi bila otvorjena proga Hodoš - Davidhaza - Kotormany, preko katere bi imelo Prekmurje najkrajšo in najugodnejšo zvezo z Avstrijo, Češkoslovaško in sosednimi državami.

Vzroki, da se ta proga, za katere rentabilnost ni bojzani, doslej še ni otvorila, so različni; gotovo pa je, da morajo priti pri presojanju vpoštev edinele gospodarski momenti, ki pa govorijo odločno za otvoritev proge.

Prekmurje ima po svoje strukturi vse pogoje za ugoden razvoj; po svoji legi, da se razvije v njem. medna izvozna trgovina; zato mu je treba pomagati in mu dati vsaj one osnovne pripomočke, ki bi mogli brez velikih finančnih žrttev pospešiti njegov gospodarski podvig.

Kupujte samo
CROATIA BATERIJE
žepne in anodne, ker so
NAJBOLJŠE

Poročilo o stanju argentinskega trga.

Splošna situacija argentinskega trga je posebno v zadnjem času jako težka. Vsled jako neumestne odredbe od strani vlade, se je zatvorila Konverzijska blagajna, kar je dalo povod, da je vrednost pesosa na svetovnem trgu padla. Ta situacija se je še bolj poslabšala, ker je imela Argentinja že dve leti zaporedoma slabo žetev. Razven tega je še silno neugodno vplivala na argentinski trg svetovna kriza in padec cene agrarnih produktov na svetovnem trgu. Neizbegljiva posledica tega je bila, da je eksport padel za približno 30% na vrednosti in ca 40% na tonazi, in v zvezi s tem je vrednost pesosa padla za ca 20%. Padec pesosa je skoro paraliziral ves import in konsum, ki se je vsled splošne slabe situacije tudi zmanjšal na minimum, se je črpal iz nakopičenih zalog trga. Te zaloge pa so se začele prazniti, tako da se je začelo opaziti v zadnjem času majhno reakcijo v importu. Kljub temu pa zaenkrat še ni za pričakovati, da se bo situacija v Argentini popolnoma zboljšala in da doseže svoj normalni položaj. Ako bi se situacija v Argentini ne izboljšala, bi ta gospodarska kriza uplivala le v omljeni meri na import, ker je Argentinja absolutno navezana na import, osobito industrijskih proizvodov. In z ozirom na notranje neizmerno bogastvo te dežele, je argentinski trg sprejemljiv za neizmerne količine blaga iz celega sveta. — Neposredna posledica sedanja krize pa je oster konkurenčni boj med raznimi državami, ki importirajo v Argentino, tako, da so cene, vključno padcu pesosa, dosegle najskrajnejši minimum. Vsled tega je treba svetovati vsem zainteresiranim jugoslovanskim eksporterjem, da se drže taktike angleških in nemških eksporterjev, zadovoljiti se z minimalnim dobičkom, kar pa kompenzira velik obrat. Popolnoma napačno je torej splošno mnenje, ki vlada v naši domovini, da se dosežejo tu visoke cene. Naši trgovci, ki tako mislijo, je bolje, da ne začenjajo računati na eksport v Argentino, ker bodo doživeli velika in nepotrebna razočaranja.

Mehki les. Ker je mehki les eden glavnih eksportnih produktov Jugoslavije, se hočem omejiti za sedaj na poročilo o stanju trga samo za ta veljavni artikel. Ne glede na občutno gospodarsko krizo, se uvažajo v Buenos Aires velike množine lesa, jugoslovenske in ruske provenijence, dočim je Avstrija v zadnjem času, vsled previsokih cen, izključena. Edini močni in resni konkurenti Jugoslavije so Sovjeti. Argentinski trg pa daje prednost jugoslovanskemu lesu in to vsled kvalitete in mer. Z ozirom na mogočne in mnogobrojne konstrukcije, ki so v delu in ki so projektirane v najbližji bodočnosti, je in bo sprejemljivost trga za les jako velika.

Neobhodno potrebno je, da jugoslovanski eksporterji z vso resnostjo upoštevajo argentinske uzance, ker se jifi argentinski trg jako strogo drži!

Na tukajšnjem trgu so v navadi angleške mere. Meri se v čevljih (pies, Feet's à 30-47) in v ončah (pulgadas, Inches à 2-53 cm).

Pino spruce. Jelka se uvažajo in konsumira na tem trgu v sledečem razmerju:

Mere. 6% 1×4; 5% 1×5, 1×7; 5% 1×8, 1×9; 1% 1×10, 1×11; 30% 1×6; 25% 1×12; 10% 1½×12; 15% 2×12. Dolžina od 12 do 16 čevljev, in biti mora 50% od 16 čevljev.

Kvaliteta. Kar se tiče kvalitete, se sprejema tukaj blago »tombante« v naslednjem razmerju: 15 do 20% od I., ostalo od II. in III. in 5% sme biti od IV. —

Cena. Da se ugodno plasira pino spruce, cena ne sme biti višja od funti št. 16/— pro 1 standard cif Buenos Aires.

Plačilni pogoji. Plačilni pogoji so vedno sledeči. Blago je treba kvotirati Cif Buenos Aires. Plača se po navadi ob dospelosti, proti dokumentom. Nekatere tukajšnje firme pa zahtevajo plačilo 80 odst. proti dokumentom, in 20% po uradni meritvi.

Trgovska reprezentanca U. R. S. S. kvotira pino spruce (Fichte) funti št. 16/— pro 1 standard cif Buenos Aires. Minimum 100-standard, za blago I., II. in III. funti št. 13/10— cif Buenos Aires za IV. (blago za cementne konstrukcije pino rosado (Kiefer) funti št. 17/— cif Buenos Aires za 1 standard.

Usance merjenja v Buenos Airesu. Dolžina blaga mora biti v celih čevljih (feets), ker ako manjkajo n. pr. 2 onči (inches) do celega čevlja, se ne računa ostalih 10 onč, kar gre torej v izgubo prodajalca. Meri in računa se v celih čevljih. N. pr. 14 čevljev in 10 onč se računa samo kot 14 čevljev. Isto velja tudi pri širini blaga. Ako manjka ½ onče, se to polovico ne računa. N. pr. 8 in ½ onč se računa samo 8 onč.

Kvaliteta blaga. Blago mora biti dobro in lepo belo, dobro rezano in dobro obrobjeno, in brez luskin na robovih. — Na prezentacijo blaga se tu jako mnogo gleda! Zato je jako važno, da je blago lepo in dobro prezentirano!!

Da podamo sliko o možnosti plasiranja tega blaga na tamošnjem trgu, sporočamo, da je prišlo v mesecu februarju t. l. približno 3 milijone čevljev jelo-vine, kateri kvantum so absorbirali 4 firme v Buenos Airesu. Z ozirom na momentalno stanje trga, je nemogoče niti aproksimativno, navesti količino, ki bi se dala mesečno plasirati na tamošnjem trgu. — Vendar lahko mirno trdimo, da bi se moglo plasirati še dosti več, posebno pa v notranjosti republike. Iz »Glasnika zavoda za pospeševanje znanje trgovine min. trgovine in industrij«.

PRIDELEK VOLNE 1930/31.

Vlada Nove Zelandije ceni strižbo leta 1930/31 na 100 milijonov kilogramov (l. 1929/30 102 mil. in v povprečnosti zadnjih petih let 86 mil. kg). Na koncu junija so cenili od prejšnje strižbe preostalo količino na ca 37 milijonov kg (leto prej 12 in pol mil.). Pomnoženje zaloga je v glavnem posledica nizkih cen, ki so napotile lastnike k rezerviranosti pri prodaji. — V Avstraliji ceno produkcijo l. 1930/31 na 397 milijonov kg (l. 1929/30 je znašala 413 mil. kg). Čeprav je kvaliteta letošnje strižbe finejša, je volna tanjša, slabša in deloma

krajša. Po statistiki nacionalnega sveta avstralskih trgovcev z volno so znašale zaloge iz prejšnjega leta 30. VI. t. l. 15 mil. kg (lani 6 mil.). — V Argentini ceno strižbo l. 1930/31 na ca 155 mil. kg. Kvaliteta je dobra.

ZA NOVE ŽELEZNIŠKE ZVEZE.

Odposlanstvo iz Podrinja je zaprosilo prometnega ministra, naj dela na to, da se ozkotirna železnica Šabac—Loznica podaljša do Bjeline v Bosni. Dalje so prosili za čimprejšnjo zgradbo normalnotirne proge Šabac—Klenak—Beograd. Odposlanstvo je izročilo ministru zadevne spomenice. Železniško-grabeno gibanje bo postalo pri nas prav živahno..

PADEC V TRGOVINI U. S. A.

Zunanja trgovina U. S. A. je v prvih devetih letošnjih mesecih proti isti dobi lanskega leta padla za 1840 milijonov dolarjev ali za 25 odstotkov. Uvoz je padel za ca 960 milijonov dolarjev ali za 28 in pol odstotka, izvoz za ca 880 milijonov ali za 23 odstotkov. Zlasti neugodno je zaključilo tretje četrtletje, v katerem se je svetovna gospodarska kriza vidno poostрила; v tem četrtletju je zaostal izvoz za lanskim izvozom za 338 milijonov dolarjev ali za 28 odstotkov; uvoz pa za 408 milijonov ali za 38 odstotkov.

Pred osnovanjem Zveze mestnih in občinskih hranilnic.

Z ozirom na tozadevni predlog Zveze mest kraljevine Jugoslavije, je poslala uprava Zveze vsem mestnim in občinskim hranilnicam v državi, da se izjavijo, da-li bi bilo umestno ustanoviti enotno Zvezo mestnih in občinskih hranilnic. Večina odgovorov je bilo pozitivnih. — Danes obstojajo mestne in občinske hranilnice samo v Savski, Dunavski, Primorski in Drinski banovini, a pred vsemi prednjači Dravska banovina. Mestnih hranilnic je v celi državi 27 in od teh jih odpade 15 na Dravsko banovino. Razen teh je v Primorski banovini še 6 občinskih hranilnic in prav toliko jih je tudi v Dravski banovini; poleg tega je v Dravski banovini še 6 okrajnih hranilnic in še »Hranilnica kmečkih občin« v Ljubljani. Skupno ima torej Slovenija sama 28 tovrstnih zavodov. V slučaju, da bi se osnovala Zveza mestnih in občinskih hranilnic, bi bilo v tej Zvezi včlanjenih okroglo 50 zavodov, ki bi razpolagali s kapitalom približno 1 milijarde Din.

Nemške reparacije za prvo polletje 1930. l.

Skupna vrednost nemških reparacij v naturalijah za prvo polletje t. l. je znašala 369.6 milj. M napram 393.8 milj. za istih šest mesecev l. 1929. V obeh letih pa je znašala vrednost reparacij enako 6% vrednosti celokupnega izvoza Nemčije. Na poedine države odpade sledeča množina reparacij (v milj. M):

	1929	1930	1929	1930
			% odnos k izvozu iz Nemčije	
Francija	245.4	246.9	56.8	51.5
Italija	59.3	39.3	19.8	15.5
Jugoslavija	25.2	37.9	37.1	43.6
Belgija	36.5	25.7	13.0	8.0
Portugalska	0.8	7.8	2.6	21.7
Japonska	22.1	2.0	1.5	1.7

Jugoslavija, ki je v l. 1929. dobivala v glavnem železo, je v l. 1930. prešla na stroje, turbine in porcelan. Tudi ostale države so v splošnem dobivale isto razen Italije, ki se je koncentrirala na premog in mineralno olje ter Belgije, ki potrebuje barve in kemično-farmaceutske predmete.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI.

Tržno nadzorstvo ljubljanske mestne občine je za 1. november sestavilo naslednje tržne cene:

1. Goveje meso I. 20, II. 18 v mesnicah, na trgu: goveje meso I. 20, II. 18 in III. vrste 12—16, 1 kg govejega jezika 20—22.
2. Telečje meso I. vrste 24, II. 18—20, 1 kg telečjih jeter 25—30.
3. Svinjina: prašičje meso I. vrste 20 do 24, II. 18—20, 1 kg glave 8—10, 1 kg parkljev 6—8, trebušna slanina 16, slanina 20, mešana slanina 17—18, slanina na debelo 17, mast 18—20, gnjat 30, prekajeno meso I. 30, II. 25—28, prekajena glava 10, prekajen jezik 30—32.
6. Sadje: 1 kg luksuznih jabolk 10, jabolka I. 6—8, II. 5—6, III. 3—4, hruške I. 8, III. 6, limona 0.75—1, fige 12, navadni kostanj 3—4, kostanj maroni 10, luščeni orehi 28—32, suhe češnje 10 do 12, suhe hruške 1—14, grozdje 6—14.
7. Specerijsko blago: kava portoriko 80—84, santos 52—54, rio 36—40, pražena kava I. 100—110, II. 80—90, III. 66 do 70, kristalni beli sladkor 12, sladkor v kockah 14, riž I. 10, II. 8, 1 l namiznega

olja 18, jedilno olje 17, vinski kis 4.50, navadni kis 2.50, poper cel 72, mlet poper 72, petrolej 7.50, destenine I. vrste 10, II. 9, čaj 80.

8. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na debelo 345—360, na drobno 4—4.25, št. 2 na debelo 330—340, na drobno 3.75, št. 4 na debelo 250—260, na drobno 3.50, št. 6 na debelo 200, na drobno 3, kaša 5—6, ješprenj 5—6, ješprenček 9—10, otrobi 1.50—2, koruzna moka 2.50—3, koruzni zdrob 4.50, pšenični zdrob 5—6, ajdova moka I. 7—8, II. 4—5, ržena moka 3—4.

9. Žito: q pšenice 200—210, q rži 180 do 190, q ječmena 180—190, q ovsa 190 do 215, q prosa 190—210, q koruze 160 do 185, q ajde 190—210, q fižola ribničana 350, q fižola prepelčarja 365, q graha 810, q leče 810.

Na trgu jajec poroča London o trdni tendenci pri rastočih cenah, Pariz in Berlin imata pa slabo tendenco. Kupčija se počasi razvija. Nakupne cene v št. Juriju nespremenjene. Mraz bi mogel kupčijo zboljšati in položaj poživiti.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratran.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pohotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejmne na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živali; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalci in žena v hiši.

Cena 5 din.

„VELIKA PRATIKA“ se ceni v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi oismeno pri založniku:

tiskarni

J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani. 619

Motvoz Grosuplje

domači slovenski izdelek Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Svoji k svojim! GROSUPLJE pri LJUBLJANI

SPECIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA

GREGORČICEVA 23

se pr. poroča za naročila vseh rgovskih in uradnih tiskov. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

Trgovci! Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v iastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.